

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R . 1 0

80. ÅRGANG
18. MAI

1 9 6 8

UNG TYSK KATOLIKK

SIDE 152:

«FRANSISKANER I BERLIN»

NY DEBATT:

«KUN FOR VOKSNE?»

Den katolske ungdommens verdenskongress i Berlin i vår samlet 300 delegerte fra ungdomsorganisasjoner verden over. Ti observatører fra ikke-katolske kirkesamfunn deltok, og møtets hovedtaler var erkebiskop Helder Camara fra nordøst-Brasil. (Den myrdede dr. Martin Luther King hadde deltatt i forberedelsene til kongressen og skulle ha holdt ett av foredragene.) I programmet inngikk ellers en rundebordssamtale over emnet *Ungdommens rolle i det internasjonale fredsarbeidet* hvor det deltok representanter for den katolske kirke, Kirkenes Verdensråd og for FN.

St. Olav bringer på side 152—153 i dette nummer en artikkel fra Berlin av vår egen ungdomsprest, pater Arno Gerritsma.

I sitt foredrag som belyste emnet *Ungdommen vil fred*, sa erkebiskop Camara blant annet, ifølge KIT, at det var «den kapitalistiske mentaliteten som hittil hadde forhindret sosial fred.» Derfor mente han at det var de kristnes plikt i nødssituasjoner til og med å slå inn på den «strukturelle revolusjonsvei» for å oppnå fred og rettferdighet i verden. Camara stilte spørsmålet om katolsk ungdom i industrilandene virkelig er villig til å støtte «kapitalismens egoistiske holdning» til u-landene.

Foredraget vakte stor oppmerksomhet og ble siden kommentert på en pressekonferanse av kongressens kvinnelige møteleder, Margarita Moyano Llerena. Hun fremholdt at man stilte seg helt bak erkebiskopens ord. «Men vi er ikke

noen konformistisk forsamling», sa hun. «Vi tenker radikalt, men vi handler ikke naivt, men fornuftig.»

Paven uttrykte den 5. mai sin tilfredshet med at USA og Nord-Vietnam ble enige om et forhandlingssted. I en kort tale fra vinduet i sitt arbeidsværelse til folkemassen på Petersplassen sa Paul VI at han tidligere hadde tilbudt de to land å bruke Vatikanets område som møtested, enten selve Vatikan-palasset eller det utenforliggende Lateran-palass.

Biskoper, prester, ordensfolk og legmenn i Tsjekkoslovakia har anmodet førsteparti-sekretær Dubcek om utvidet religionsfrihet i landet. Man ønsker forhandlinger med Roma om de ledige bispeembedene og ny behandling av kardinal Berans sak, alminnelig amnesti og rehabilitering for prester som sitter i fengsel, opphevelse av kvote-systemet for teologistudentene, tillatelse til å arbeide igjen for ordener og kongregasjoner, lettelse for religionsundervisning m.m.

Man vet at biskop Tomasek av Praha ved månedsskiftet fløy til Roma for å drøfte utviklingen i Tsjekkoslovakia og Kirkens arbeid der med pave Paul.

Kommunistene i Albania har stengt over 2000 kirker, moskeer og klostre i løpet av de siste seks måneder, ifølge rapporter som har kommet til London. Prester og ledere for religiøse organisasjoner sendes til arbeidsleire, forteller Catholic Herald.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlm. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vestrengt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteim kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

Kun for voksne?

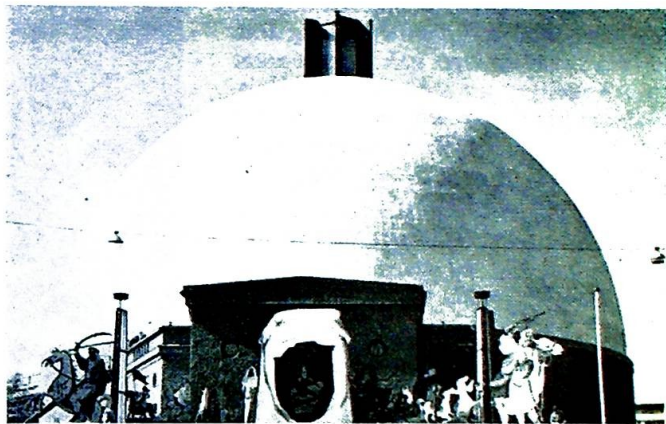
Det hersker i øyeblikket en følbar forvirring når det gjelder filmkontroll og filmvurdering. Grenser flyttes eller fastlegges — ofte til stor forbløffelse for folk. Uventede standpunkter og meninger truer, gleder og forarger. Det er nedlagt forbud mot britenes *The Penthouse*, men den usensurerte utgaven av *Bonnie and Clyde* fikk for flere måneder siden en internasjonal katolsk filmpris. Og Pasolinis vidunderlige verk *Matteusevangeliet* ble forbudt annen påskedag for unge under 16 år. Var man i det siste tilfellet redd for at det skulle komme overraskende og sjokkartet på de unge at Kristus tross alt ble korsfestet? Mange katolikker la hoderystende merke til at det sto *kun for voksne* etter tittelen, og noen av dem satte kanskje for første gang et spørsmålstejn ved filmkontrollens skjønn. Men også i videre forstand tyder dagens virvar på at det er grunnlag for noe av den iherdige kritikk mange reiser mot de gjeldende, av og til altså merkelig vilkårlige bestemmelser.

Vi har tidligere i St. Olavs spalter vært inne på den tanken at det som trenges er en nyvurdering av aldersgrensene for såkalt voksen film. Det er en del som tyder på at den nåværende 16 års-grense er urealistisk. På kontinentet står grensen flere steder ved 18 år. Noen av oss er kanskje stemt for en helt annen, mer dypt-

gripende revisjon. Ikke så få vil antagelig på grunn av usikkerhet velge å holde på det man har å rette seg etter nå. Man vet hva man har osv.

Det kan hende vi tar feil. Men vi innbyr ihvertfall til en fri meningsutveksling i bladets leserbrev-spalter om spørsmålet. Hva sier dagens katolske legfolk, prester, søstre — ikke minst tenåringsene selv?

RED.

EN KLOVN

Det hendte seg en søndag nylig at jeg var i St. Josephs kapell i Akersveien til en kveldsmesse. Det var blant annen en hel del ungdom av begge kjønn der, og det ble brukt rytmer og toner som kanskje var fremmede for eldre ører.

Efter messen sto vi et øyeblikk utenfor og pratet. En mektig dame kom seilende bort til presten og spurte:

— Når skal dette gjentas?

Presten sa som sant var:

— Det vet jeg ikke helt bestemt. Vi har slike ungdomsmesser av og til.

Damen sa:

— Neivel. Jeg bare spør fordi jeg vil forsøke å unngå slike eksperimenter i fremtiden.

Presten så vennlig på damen, det var

tydelig at han ikke ville tvinge henne til noe. Hun så temmelig sterk ut også.

Hun fortsatte, det var såvidt hun trakk pusten:

— Det var jo helt forferdelig å høre på noe slikt. Skulle tro det var bantunegre som holdt på der inne.

Og så bruste hun avsted med et nådig nikk til Kirkens representant. Satte alle seil og rundet pynten.

Presten snakket mildt om noe annet.

Men en klovn hadde altså overhørt den korte, brennbare replikkvekslingen. «Skulle tro det var bantunegre...»

Damen hadde boa, hatt med fjær, pen, hvit hudfarve. Hun lignet ellers meget på andre damer av sitt slag. Jeg aner ikke hennes navn.

Jeg vil bare be henne — og eventuelle meningsfeller — om å være mer forsiktig med sine selvtilfredse uttalelser i fremtiden.

Hun avslørte seg nemlig sterkt med de ordene.

Vi sto jo plutselig ansikt til ansikt med en stolt hvit katolikk — og et ganske vittende eksemplar av arten.

Aner hun noe om bantunegrenes stilling i dagens verden? Hvis hun gjør det, bør hun i Herrens navn foreta en stille loftstrydning.

Hvis hun med uttrykket bare tenkte på noe hun leste i en ungpikerebok for to menneskealdre siden om hvite oppdagelsesreisende i det mørke Afrika — bør hun snart begynne med noe mer avansert litteratur.

Bare hun passer på at overgangen ikke blir for brå.

Boa og hvit narraktighet på Kirkens vegne er noe av det verste som finnes. Heldigvis er det sjelden å møte slike dumheter blant trosfeller, både i Norge og ute. Men det hender dessverre.

Neste gang håper jeg at vedkommende dame kommer så nær røkelseskaret at hun nyser syv ganger sytti ganger. Vi skal tilgi henne bråket. Men vi skal også bivåne med et lykkelig smil hvordan boen danser på skuldrene hennes som en afrikansk tiger.

Allt dette er sagt i vrede, jeg vet det. Av og til er det nødvendig å være sint.

Jeg har møtt afrikanske katolikker, muligens bantunegre, og sett dem danse fulle av glede og håp. Og jeg har følt meg stiv og innefrosset norsk. Ihvertfall den første halvtimen.

Hvis vi også skal beholde den vanvittige troen på at vår form, Vestens

(Forts. neste side)

PATER ARNO GERRITSMA:

EN FRANSISKA

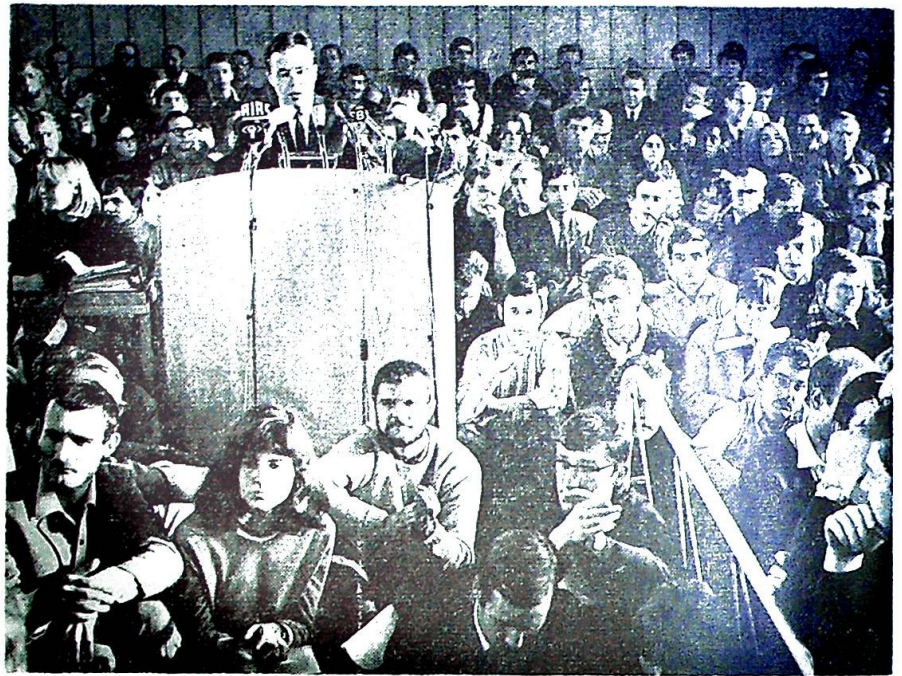
KONTAKT MED TROSFELLER

På Kurfürstendam diskuteres det om aftenen politikk på åpen gate. Sterkt engasjerte studenter og unge arbeidere forsøkte å overbevise sine medborgere om det gale i øvrighetens styre og stell. Diskusjonsbølgene gikk fremdeles høyt i dagene etter påskeopptøyene. Generasjonsforskjellen hos debattantene var påfallende, jeg fikk inntrykk av at den noe eldre borger som hadde opplevd både krig og okkupasjon vanskelig lot seg vinne for nyere og mer radikale standpunkter.

Jeg havnet en aften på en ølkneipe i byens sentrum sammen med en vitenskapsmann, en fredsforsker fra Nederland og en av de offentlige debattanter, en ung tysk ingeniør.

Det var spennende å høre hva han egentlig hadde å innvende mot situasjonen. Han var mer enn villig til å si sin mening. Kort og godt kunne den oppsummeres slik: Muren er en absurditet. Den må rives. Om så Vest-Berlin slukes av Øst så får det heller være slik. Befolkningen i vest får på forhånd velge fritt om de vil flytte til Vest-Tyskland eller om de vil bli der de er. Men muren må vekk. Så var det de store politiske partier: De preges av middelmådighet. Ingen lider nød. Alle har det godt. Bare den materielle velstand kan opprettholdes. Derfor: ikke noen uro takk og hold opposisjonen på avstand.

Springer er et kapitel for seg. Han hjelper til med å opprettholde status quo, sier vår debattant. Han er en pressemagnat av de sjeldne og dirigerer informasjonstjenesten i gal retning. Det skorter ikke så lite på riktig informasjon. Det informeres en-

Dagens tyske studenter — i opprør mot den selvtilfredse middelmådigheten?

sidig, og man prøver bevisst på å ta knekken på opposisjonen. Er dette demokrati? spør ingeniøren. «Fortsetter vi slik, blir det aldri noen løsning på problemet Øst—Vest.»

Klokken var blitt over midnatt, men vi hadde ett spørsmål igjen. «Hva mener De om bruk av vold?» Vi fikk klar beskjed. «Politiet opptrer — og det ganske hardt — i de reaksjonæres tjeneste. Slår de, så slår jeg igjen. Men pøbelen som velter biler til harmløse borgere og bare er ute etter å lage bråk burde knebles. De ødelegger meget for oss.» Da vi klokken halv ett tok avskjed med ham ved Gedächtnis-kirche, sto det fremdeles en masse folk der ute og diskuterte.

Mitt ærende i Berlin var forøvrig å delta i verdenskongressen som verdensforbundet for unge katolikker arrangerte uken etter påske i Berlins store og hypermoderne kongresshall. Emnet som deltagerne skulle konsentrere seg om var: *Ungdom vil fred*. Allerede ved åpningen av kongressen fikk vi stifte bekjentskap med en stor forkjemper for *fred og rettferdighet*: biskop Helder Camara fra Brasil. Han talte selvsagt de fattiges sak. Hans ytterst beskjedne og for-

dringsløse utseende virket like sterkt på oss som hans velfunderte og vektige ord. Biskop Camara la ikke skjul på noen ting. Vi katolikker har sviktet når det gjelder å løse de store sosiale problemer. Det hviler et stort ansvar på oss. Vi kan ikke slå oss til ro med det at «Populorum progressio» — den pavelige encyklika om folkenes utvikling — er blitt offentliggjort. Den må nå også gjennomføres i praksis.

Biskopens tone preget faktisk hele kongressen. Den var ikke bitter men ærlig og klar. Selv deltok jeg i en arbeidsgruppe på vel førte debattanter. Man var ikke redd for å stille kritiske spørsmål. Er fredens og rettferdighetens sak tilstrekkelig tjent med de ofte vel forsiktige formuleringer som Kirken bruker ved vurderingen av konkrete spørsmål om krig og fred, bruk av vold osv.? Kommer de tanker som lever hos ansvarsbevisste troende angående de store verdensproblemer tilstrekkelig til uttrykk i de kirkelige uttalelser om disse problemer? Slike spørsmål ble ikke unngått på noen måte. Og det gjorde godt at en representant for den tyske bispekonferanse — biskopen fra Würzburg — en dag rolig deltok i diskusjonene.

KLOVNER . . .

form, er den helligste og mest katolske, vil vi etter hvert alle fryse til is.

Boa-damen skal få svare på dette hvis hun vil stå frem og forklare seg om sin motvilje mot bantunegre eller om de rystende ukristelige følelser hun måtte få av møtet med ny kirkemusikk.

Kanskje hun og eventuelle meningsfeller kan vise at de har mot til å spille noe annet enn de sure, forbigåtte, ekte.

NER I BERLIN

FRA TSJEKKOSLOVAKIA

Berlin er en kjempeby, men den virker i første omgang som en by uten hjerte. Byens hjerte ligger egentlig øst for muren. Der finnes det meste av inventaret fra gode, gamle dager, den gamle Marienkirche, den pompøse Dom, Museums Insel, Rotes Rathaus, Deutsche Staatsoper, Brandenburger Tor osv. Men disse arverdige monumenter makter faktisk ikke å skaffe byen et levende ansikt. En spasertur fra Brandenburger Tor til Rotes Rathaus lar en ikke i tvil om det. Dette er egentlig Berlins hjerte, men det virker som dette hjerte ikke banker lenger. Jeg gikk en lørdag aften på «Unter den Linden», Berlins store boulevard. Det var så sparsomt med trafikk og så fullstendig mangel på stas i det hele tatt at det nesten virket nifst. Jeg kunne like godt ha spasert i en eller annen gate i utkanten av Oslo en lørdag-aften midt på sommeren når over halvparten av byens befolkning har flyttet på landet. Men befolkningen i Øst Berlin har neppe råd til å tilbringe weekendene på landet. Det var nok ikke av den grunn at byen virket øde og tom.

Motsetningen mellom Øst- og Vest-Berlin er fremdeles meget stor. Man ser det på gjenreisningen som i Vest faktisk er fullført mens man i Øst knapt har kommet halvveis. Man ser det også på forretningene og ikke minst på selve befolkningen. Man får

ikke inntrykk av at befolkningen i Øst-Berlin lider nød. «Det er ingen her som sulter», sa en østtysk kollega til meg. Men atmosfæren virker nedtrykt og man merker det straks: i Vest-Berlin er man som i Vest-Tyskland forøvrig, i overflodens land. Det er man ikke i Øst-Berlin.

I Øst-Berlin fikk flere av oss hilse på kardinal Bengsch. Han er med sin kjempeskikkelse den største biskop jeg noen gang har sett. Bare 46 år gammel har han allerede i flere år vært biskop for Berlins katolikker. Det som gjør det særlig komplisert for ham er at han bor i øst, mens han er biskop for både øst og vest. Myndighetene har tillatt ham å oppholde seg i Vest-Berlin tre dager i måneden for å avvikle de løpende forretninger der med sin generalvikar.

Kardinalens katedral, St. Hedvig, ligger så og si midt i Berlins gamle hjerte, like ved Deutsche Staatsoper. Det er en ganske stor vakker kuppelkirke. Stilfullt restaurert og meget brukbar til liturgiske handlinger. St. Hedvig er i dag en typisk citykirke. På grunn av reguleringen er det bare en håndfull troende som fremdeles sogner til den. Men det ser ut til at katolikkene i Øst-Berlin fremdeles finner veien til katedralen. Det merket vi onsdag etter påske da det var kunngjort en ungdomsgudstjeneste om aftenen. Det finnes ikke noen

organisert form for kirkelig ungdomsarbeide i Øst. Men da kardinalen den aftenen kom inn i kirken sammen med flere av sine prester, var kirkerommet sprengfullt med ungdom. Det var en av de vakreste gudstjenester jeg noen gang har vært med på. Ikke på grunn av den ytre stasen for den var heller enkel. Men den måten disse ungdommer deltok på, den var virkelig imponerende. Både fellessangen og altergangen har jeg sjelden hørt og sett maken til. Etter gudstjenesten gikk kardinalen ut på kirketrappen hvor han straks forsvant i et brusende hav av unge mennesker. Alt tyder på at Kirken de vanskelige forhold til tross, fremdeles ikke har mistet kontakten med ungdommen.

Passkontroll bitte. — Jeg befant meg på undergrunnstasjonen Friedrichstrasse hvor jeg for annen gang skulle «passere» muren for en tur i Øst-Berlin. Det ble god tid til å kjøpe de obligatoriske fem østtyske mark. Først etter en lang stund fikk jeg passet igjen. Det var nokså mange som skulle over grensen den lørdag-eftermiddagen. Så det var bare å komme forbi den siste posten like ved utgangen til stasjonen. Om jeg hadde noe med meg som gjorde det vanskelig? Det var i grunnen ikke noe annet enn en bok: Den nye nederlandske katekismus. En østtysk kollega hadde bedt meg om den. Vakten så mistenksomt på meg og tok boken. Jeg forklarte ham at dette ikke hadde noe med propagandalitteratur å gjøre. Nei vel, om jeg da hadde tenkt å ta boken med meg tilbake igjen? Jeg sa at det ikke var meningen. Så begynte han å bla litt i boken igjen. «Bare ta den med», sa han til slutt.

Tre kvarter senere var jeg hjemme hos en ung kollega i en av Øst-Berlins forsteder. Folk i øst er glad når det kommer noen fra vest på besøk hos dem. Jeg fikk en meget hyggelig mottagelse. Vi satt og diskuterte lenge. Jeg var imponert over min venns bibliotek. Det var helt ajour. Jeg så bøker av Congar, Küng, Rahner. Til og med Robert Adolfs oppsiktsvekkende bok: «Wirdt die Kirche das Grab Gottes?» manglet ikke. Ellers ble det nok klart for meg at vi prester på våre breddegrader arbeider

(Forts. s. 162.)

St. Wenceslas plass i Praha — mange holder pusten mens sovjetrusserne manøvrerer tropper rundt Tsjekkoslovakias grenser.

DRØMMESTED TAS I

INNVIELSE PÅ HØYTIDS-

Mariaholm tas i bruk 1. november — en gammel drøm går endelig i oppfyllelse. Helge Müller har hatt denne samtalen med Kjell Ruyter, Mariaholmkomiteens formann:

«*Hvordan ser det ut på Mariaholm akkurat nå?*»

«Vi holder på å innrede sovehuset. Snekkeren er omtrent ferdig, sanitær-anlegget er under montering. Det er ikke så lenge før vi har køylene på plass og låsen i døren. Administrasjonsbygningen er også snart ferdig. Lengst er vi kommet med skoleavdelingen, ellers er peisestua under tak, og kjøkkenet begynner å ta form. I denne bygningen vil det også bli plass for prest, ledere, kontorer — vi nærmer oss innspurten på alt sammen. Når det gjelder kapellet, begynner støpningen nå.»

«*La oss høre mer om kapellet.*»

«Løsningen er nå godkjent av alle instanser. Jeg tror det blir en fin løsning, som blant annet tilfredsstiller de krav som bispedømmets råd for kirkekunst har anvist. Hele kapellet er forevrig basert på enkelhet, i stil med anlegget ellers. Det brukes tegl og furu, både innvendig og utvendig. Enkelt og stilrent! Når det gjelder utsmykningen, er det stort sett lyset

som virker som dekoratør. Hele fondveggen skal ha klart glass, sammen med sidelyset får vi en fin lysvirkning. Naturen selv vil danne altertavle! Ellers vil jeg fremheve selve plasseringen av kapellet, det ligger dominerende, og danner et naturlig midtpunkt i anlegget. Og fra sjøen vil det kneie opp som et landkjenningsmerke. Og, for å si det mer nøkternt, det vil gi plass til 100 kirkegjester.»

«*Mariaholm skal vel få en høytidelig innvielse?*»

«Vi er ikke kommet riktig så langt ennå, men det er vel rimelig å legge innvielsen til en kirkelig høytidsdag, i samråd med biskopen. Nå vil bygningene være ferdig 1. november — hvis alt går som det skal — og da kan vi forsåvidt starte med én gang med å ta stedet i bruk. Mariaholmkomiteen vil nå ta forbindelse med de interesserte organisasjoner, som for eksempel bispedømmets skolekomité, slik at disse kan begynne å legge sine planer om utnyttelsen av stedet.»

«*Hvem er det som kommer til å bruke Mariaholm?*»

«Det er ikke egentlig byggekomiteens sak. Jeg kan derfor ikke gi noen konkret timeplan som gjelder

fra 1. november. Men vi forbereder jo likevel det som skal komme ved å gjøre kjent for alle når stedet er klart til bruk. Allerede nå har vi forstått at det er *mange* som er interessert, bl. a. søstrene og prestene, f. eks. til retretter. Legmannsrådet kan tenke seg å legge voksenopplæringskurs til Mariaholm, og eldreomsorgen har funnet stedet velegnet til arrangementer for de eldre. Men jeg antar at det først og fremst vil bli skolearbeidet som kommer til å dominere på Mariaholm. Og her venter vi på konkrete planer. Om kort tid vil vi ha et møte med de interesserte organisasjoner og kongregasjoner for å få lagt opp en driftsplan for de første to årene.»

«*Er det bestemt hvem som skal ha ansvaret for Mariaholm når det er ferdig?*»

«Biskopen forutsetter at legmanns-senteret fullt ut skal styres og disponeres av legfolket selv. Mariaholm vil bli opprettet som egen stiftelse i bispedømmet. Derved blir legmanns-senteret en selvstendig juridisk enhet innenfor bispedømmet, med ansvar for drift og økonomi. Stiftelsen skal imidlertid ikke stå for selve de praktiske arrangementer, det må de respektive organisasjoner selv ordne.»

«*Hvordan vil den daglige bestyrelse av stedet bli ordnet?*»

«Ja, dette har fra første stund vært vår kanskje største hodepine. Det er jo ikke lett å holde et slikt sted i gang og i god stand uten å ha en bestyrer boende på stedet. Det er jo etter hvert blitt millionverdier som skal brukes og tas vare på. Men nå håper jeg at dette også skal være løst. Det vil bli bygd en bestyrerbolig på stedet, med helårs betjening, som på stiftelsens vegne vil ordne med alle de mange praktiske spørsmål som gjelder drift og vedlikehold.»

«*Har dere også funnet dette nøkkel-mennesket?*»

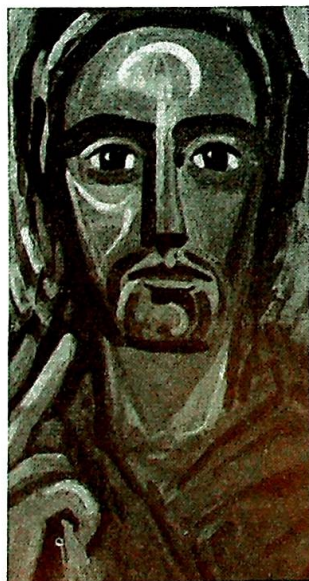
«Mariaholm har nok ikke råd til å ansette en mann på heldagsbasis til en slik jobb. For å få det hele i gang, har jeg derfor tilbudt meg å ta med meg min familie og flytte ut dit, for å bestyre stedet en tid fremover. Det er foreløbig snakk om to år. Den første tiden er spesielt viktig, fordi det gjelder å sikre en god overgang

GUDS FIENDE?

«Vær ikke for rask til å tro at din fiende er en barbar, bare fordi han er din fiende. Kanskje han er din fiende fordi han synes at du er en barbar. Eller kanskje han er redd for deg fordi han føler at du er redd for ham. Hvis han trodde du kunne elske ham, ville han ikke mer være din fiende.

Vær ikke for rask til å tro at din fiende også er Guds fiende, bare fordi han ikke kan finne noe hos deg som herliggjør Gud. Kanskje han frykter deg fordi han ikke hos deg finner noe av Guds kjærlighet, Guds godhet, Guds tålmodighet og barmhjertighet og forståelse for menneskers svakhet.

Vær ikke for rask med å fordømme det menneske som ikke lenger tror på Gud. Det er kanskje nettopp din kulde

og din havesyke og middelmådighet og materialisme og sanslighet og selvishet som har drept hans tro.»

THOMAS MERTON

BRUK 1. NOVEMBER

DAG I SAMME MÅNED

fra planlegging og bygging til den daglige drift. Min kongstanke er at en av våre kongregasjoner — eller flere av dem i samarbeid — bør opprette en liten kommunitet på Mariaholm, for å bestyre stedet. Jeg håper virkelig at dette blir aktuelt en gang. Men foreløbig skal altså jeg være en «fritidsbestyrer» — jeg må passe mitt daglige arbeid ved siden av, og får finne meg i å gå i trampfart mellom Mariaholm og Oslo...»

«Vi ser at det er satt i gang en ny pengeaksjon — salget av æresaksjer. Tyder dette på en sviktende økonomi?»

«Som det vil være kjent, har vi gått inn for at kapellet skal bygges for norske penger. Bygget er kalkulert til ca. 290 000 kroner — og et slikt beløp har vi allerede avsatt. Men vi kjenner alle til den løpende prisutvikling, og vi venter økede lønnsutgifter med det første, slik at kalkylen dessverre ikke vil holde. Det aksjonen med æresaksjer tar sikte på, er å ta inn det som i nær fremtid

ventes av ekstraomkostninger. Jeg håper virkelig på en livlig omsetning av aksjer. Det er bare tiden og veien nå, og vi må være føre var.»

«Og når det gjelder de andre bygningene — blir pengene for små der også?»

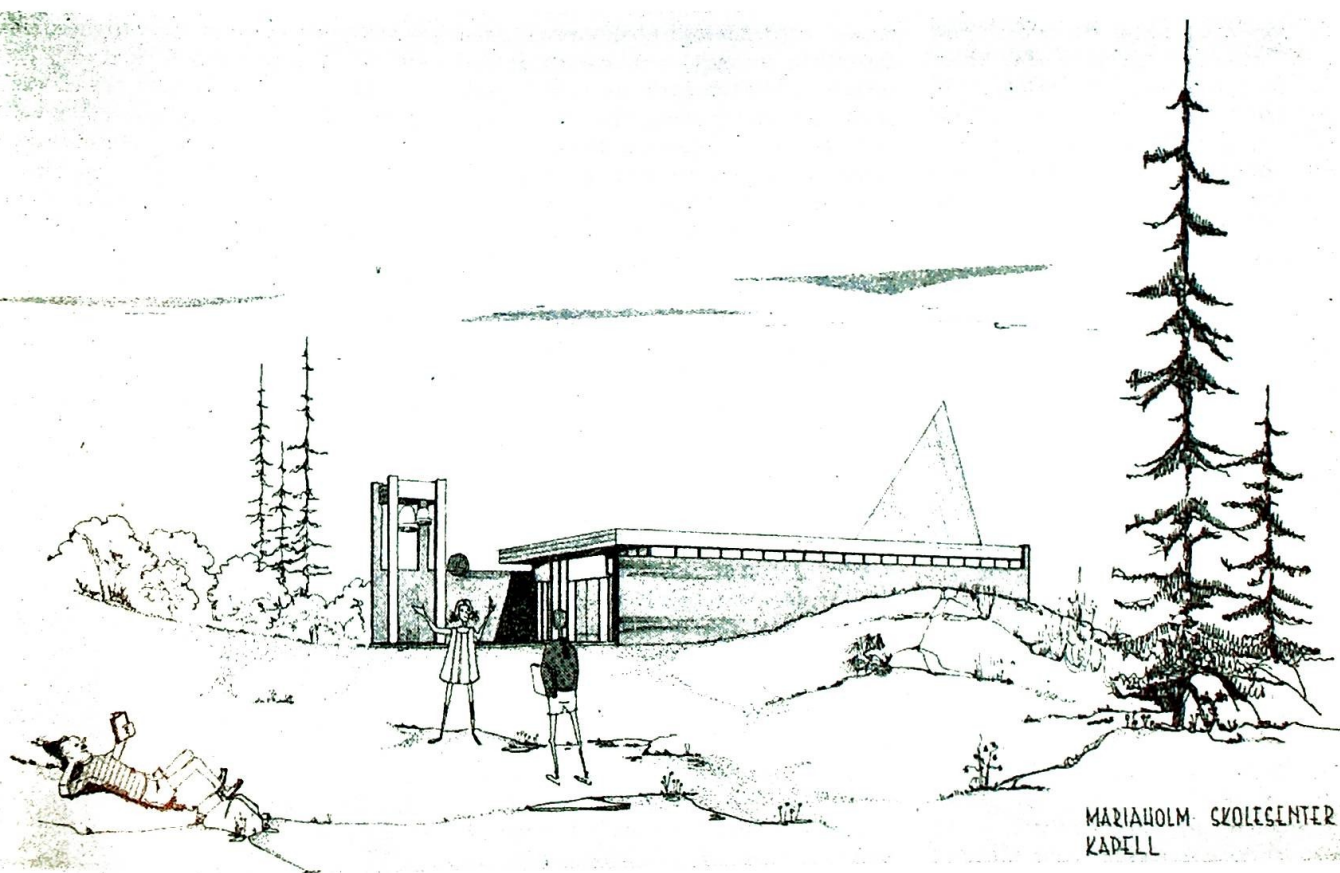
«Alt utenom kapellet blir bygd for penger som vi får fra utlandet. Vi har hatt mange store og små givere. Fra USA, Belgia, Holland, Schweiz og ikke minst fra Tyskland har vi fått mange penger — i alt nær 1,2 millioner kroner. På toppen av dette bevilget den tyske bispekonferansen for 1968 inntil 600 000 DM, ca. 1 million norske kroner. Og jeg kan forsikre at vi vil trenge alle disse pengene, særlig etterat bestyrerboligen er kommet med i prosjektet. Vi må nok fortsette aksjoner i utlandet også, av samme grunn som vår norske æresaksje-aksjon. Ikke minst er dette nødvendig fordi vi ønsker å bygge opp et driftsfond for Mariaholm.»

«Ja, hva med driften, hvordan skal den finansieres?»

«Vi har i disse dager avsluttet arbeidet med et fremtidig driftsbudsjett. La én ting være klart: Alle som trenger stedet, ikke minst ungdommen, må kunne regne med å få disponere det, uten å ruinere seg selv. Det hele må ikke bli for dyrt! Dette innebærer imidlertid at inntektene ikke kan stipuleres for høyt. Driftsunderskudd som må påregnes, må finansieres ved tilskuddsordninger. Dette kan skje ved bevilgning over bispedømmets alminnelige budsjett eller ved frivillige tilskuddsordninger fra inn- og utland.»

«Og alt dette vil gå bra...?»

«Det vi vet er at det katolske legfolk i bispedømmet vil få et drømme-sted. Det er nesten ikke til å tro at en stor og praktisk eiendom om kort tid vil stå til disposisjon for vårt legmannsarbeid. Etter hvert som arrangørene blir kjent med de store mulighetene skal stiftelsen få nok å gjøre med å finne plass til alle arrangementene som ønskes lagt dit — det er jeg overbevist om!»

MARIAHOLM SKOLESENTER
KAPPELL

LESERNE SKRIVER POLITIKK - NKKFs MØTE

„ÅPNING TIL VENSTRE“ ELLER MOT SENTRUM?

Her redaktør.

Åge Rønnings foredrag i Katolsk Studentlag, gjengitt her i bladet nr. 9, bør ikke i enhver detalj stå uimotsagt. I hovedsaken har undertegnede ikke særlige innvendinger hva nutiden angår. Men foredragets svakhet består i at det omtaler fortiden uten å analysere den politiske situasjon som den var her i landet 32 år tilbake. Dermed er foredragsholderen kommet i skade for å rette et uberettiget angrep på en navngitt person, nemlig den så altfor tidlig avdøde mgr. Henrik Irgens. Det tales unødig om dennes «feilvurdering» og «feilgrep». Jeg finner, og jeg tror andre med meg, at denne karakteristikk med god grunn kan rettes mot den som selv bruker ordene. De er nemlig ikke berettiget.

Mgr. Irgens var i sin tid med rette ansett som både «progressiv» og «dynamisk». Han døde for 30 år siden. Hadde han levet hadde han «bare» vært 69 år. Altså ikke noen særlig høy alder i vår tid. At han, dersom han hadde levet, hadde fulgt nøye med i tiden og utviklingen kan det ikke være tvil om. At også hans syn idag ville ha vært preget såvel av de fem års krig og okkupasjon her i landet som av Vatikan-konsil og utviklingen i Kirken ellers anser jeg for en selvfølge. Kanskje ville han ha skrevet noenlunde på linje med St. Olavs redaktør av såvel 1965 som av idag. Men grunnen til dette ville isåfall ikke være at han ikke i 1936 hadde rett. Situasjonen da og i vår egen tid er nemlig meget forskjellig. Hva den rene marxisme (kommunisme) angår har nemlig ikke *Kirkens* innstilling forandret seg. Det er Det norske Arbeiderparti (og dermed hovedtyngden av «arbeiderbevegelsen») som i vår tid er noe ganske annet enn i 1936. I 1936 var Arbeiderpartiet et sterkt kommunistisk infisert revolusjonært klassekampparti hvor Karl Marx' kjente slagord: «Religion er opium for folket» enda gjorde seg merkbart gjeldende. Krig og okkupasjon forandret dette temmelig grunnleggende. Av samværet i fengsler og konsentrasjonsleirer, hvor sjef og arbeider, teologer, andre kristne ledere og arbeiderledere plutselig

befant seg i en situasjon av komplett likestillhet i en for landet og folket ulykkelig og skjebnesvanger tid, skapt en ny situasjon som har preget det politiske liv i de siste tyve år. I 1945 steg Arbeiderpartiet frem som et nasjonalt, demokratisk og ikke minst i religionsspørsmål tolerant parti. Derved ble situasjonen hva katolsk stemmegivning ved valg angår også totalt forandret. Hadde Å. R. vært mer oppmerksom på det faktum hadde han kunnet spare seg de kritiserende ord om en personlighet han selv idag ikke bare ville ha vurdert meget positivt, men i hvem han kanskje også hadde funnet en meningsfelle og en positiv støtte i sitt arbeid.

Slutten av Å. R.s foredrag var viet en omtale av den italienske biskopskonferanses veiledende ord til de *troende* (ordet uthevet av meg) om hvordan de bør stemme. «Alle må gjøre sin plikt... og så når dette betyr at man må ofre personlige meninger», siterer han. For ham lyder ordene som en uhyrlighet og det er det også dersom de oppfattes som samvittighetstvang. Allikevel er det en sannhet at vi alle, i et demokratisk samfunn såvel som innenfor Kirken, ofte har den selvfølgelig plikt å se fellesnyttens foran egen nytten og oppgi egne, subjektive idéer eller meninger der hvor samfunnsordenen og fellesskapet i den kristne kirke må gå foran. Dersom setningen referer seg nettopp til *troende* katolikker har den en enda sterkere og utslagsgivende mening. At en virkelig troende, positivt overbevisende katolikk ikke kan avgi stemme på militant anti-religiøse partier bør vel anses som en selvfølge. Slikt behøver ikke å sies her i Norge. Mer nødvendig er det derimot kanskje i forhold hvor begrepene er mindre klare. Jeg finner det hverken urimelig eller uklokt at de italienske biskoper, som vel de fleste av dem har vært med på konsilet, ut fra sitt ansvar som hyrder for Kristi flokk finner det riktig å gi veiledning i et land hvor en slik sikkert har

langt større betydning enn her i Norge. Katolsk tro og livssyn kan nemlig aldri forenes med marxistisk ideologi. Men det er den enkelte selv som fritt velger om han vil være enten katolikk eller marxist. Ingen mellomvei finnes.

H. Kielland Bergwitz.

POLITISK SYN

Hr. redaktør.

Det er et punkt i forbindelse med Katolsk Studentlags diskusjon om norske katolikkers politiske syn den 25.4.68 jeg har lyst til å utdype en smule.

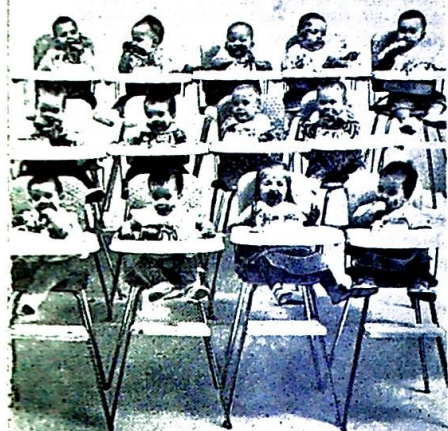
Jeg tror ikke det springende punkt i diskusjonen først og fremst er spørsmålet om vi har eller ikke har samvittighetsfrihet i politiske saker innenfor Kirken. En slik frihet mener jeg vi har. Om den er av ny eller eldre dato kan jeg ikke uttale meg om, heller ikke om at det finnes tendenser til meningsdiktatur i Italia og andre katolske land. Spørsmålet, slik jeg har oppfattet det, gjelder i denne omgang oss. Det er mitt inntrykk at Kirken, slik jeg iallfall har møtt den i løpet av de ca. 4 år jeg har hatt kontakt med den, heller oppfordrer til enn den vil innskrenke den enkeltes samvittighetsfrihet. Det står for meg som Kirken idag tydelig ligger for dagen ønsket om en våken opinion. Derfor tror jeg spørsmålet heller er om den enkelte følger oppfordringen til selvstendig tenkning. Om resultatet av en selvstendig stillingstagen blir en høyreorientert (såkalt konservativ) eller en venstreorientert (såkalt radikal) holdning er for såvidt av underordnet betydning. Jeg kan ikke skjønne annet enn at ethvert gjennomtenkt og ansvarsbevisst standpunkt tatt i overensstemmelse med demokratiske prinsipper, må være fullt forenlig med den tro og den kirke vi bekjenner oss til.

Ingrid Høivik.

- BLITZ

„HØFLIG SNAKK“

Hr. redaktør.

Distriktsforbundet for Sør-Norge hadde satt opp til drøfting disse to problemer: befolkningseksplosjonen og spørsmålet «åpne grenser eller hjelp i hjemlandet». En saklig diskusjon må aldri sprengre den oppsatte ramme. Dessuten er spørsmålet om prevensjon fremdeles under utredning på høyeste katolsk hold. Vi siterer biskop Gran (i påskenummeret av «Illustrert»): «Vi venter lojalt på resultatet av denne utredning, som vil bli formulert av paven.» Takket være vår åndelige rådgiver Mgr. Gorissen, ble enhver formålsløs diskusjon om dette problemet avverget.

Bergljot Dabl,
formann NKKF Sør-Norge.

BLITZ

Hr. redaktør.

Skulle ikke den dagen våre barn mottar sin første kommunion være beskyttet av de uskrevne (og skrevne) lover som gjelder privatlivets fred? — Er det noen mening i at det blir gitt tillatelse til å filme den hellige handling, og derved gjøre våre barn til *ufrivillige* aktører i et kjempeshow? —

Barna er vant til halvmørket i St. Hallvard. Det skal så være der. Men så, nettopp i det sekund de går opp til alteret for å motta sin første hellige kommunion — ja, nettopp i det øyeblikket da hele

(Forts. s. 160.)

Det blir ofte sagt at vil man treffe norsk ungdom i sommermånedene, må man dra til utlandet. Flere og flere unge tilbringer i våre dager sommerferien utenfor Norges grenser — kontinentet lokker. Eftersom kjennskap til fremmed språk nå så å si hører med til almindannelsen, er det jo rimelig at de unge ønsker å praktisere det de bruker år av sitt liv på å lære, og her ligger vel noe av forklaringen på den store utferdstrangen.

I norsk katolsk ungdomsarbeid har vi forsøkt å ta konsekvensen av disse fakta, og det er vårt ønske at våre unge også skal få med seg noe av religiøs verdi i løpet av noen hektiske sommerdager i det store utland. Derfor har noen av våre sommerarrangementer i de siste 2—3 årene blitt lagt til utlandet — nærmere bestemt til Tyskland. Det tyske katolske ungdomsforbunds avdeling i Hamburg har vist oss en enestående gjestfrihet, og i år vil, for 3. år på rad, en gruppe av våre unge få anledning til å tilbringe 14 dager i Hamburg, og man vil også besøke andre steder i Nord-Tyskland.

I den stille uke samlet noen representanter fra hvert av de nordiske land seg i Hamburg, hvor vi sammen med de stedlige ungdomsledere fikk anledning til å drøfte og ta opp til vurdering en rekke problemer angående unge katolikkers vanskeligheter i vår diaspora-situasjon.

Det viste seg snart, noe som forøvrig ikke var uventet, at problemene stort sett er de samme i hele Norden, og Norge var forøvrig slett ikke dårligst stillet når det gjaldt arbeidskraft og -muligheter. Allerede på seminarets første dag redegjorde deltagerne, (på mer og mindre gebrokkent tysk — der var utvilsomt sprogproblemer,) for situasjonen i ungdomsarbeidet, og dette dannet grunnlaget for de videre drøftelser og planer.

Det eksisterer et opplagt behov for at våre unge får anledning til å møte et miljø hvor katolikker ikke blir betraktet som noe uvanlig, og hvor de ikke føler, som så ofte hjemme, at de står alene med sin tro — alene overfor omgivelser som ikke viser dem noen forståelse: kanskje møter de endog motvilje eller forakt. Mange unge forlater Kirken av denne grunn, og vi bør gjøre hva vi kan for at deres følelse av å tilhøre en verdenskirke styrkes. Vi må gi dem dette tilbud uten å kreve, kun gjøre det i håp om at det vil bære frukt. Det er også viktig at de unge som får et utenlandsopphold, får anledning

KONTAKT SYDOVER

til å videreføre den kontakt de har oppnådd seg imellom på det hjemlige plan, gjennom de lokale ungdomsgrupper. Følelsen av samhörighet vil nemlig erfaringsmessig styrkes etter en slik reise.

Rent religiøst styrkes de unge gjennom messer og andre former for gudstjeneste som legges inn i programmet, — gudstjenester ofte med en sjarmerende sprogblending — og gjennom umiddelbar, personlig kontakt med unge katolikker og med miljøet i det katolske land.

For videreføring av dette arbeidet foreligger også konkrete planer. Også i påskeuken 1969 vil det bli holdt et ungdomslederseminar i Hamburg, med opplegg omtrent som i år. Et seminar lagt opp på noe større basis, beregnet på unge som ikke direkte kan betegnes som ungdomsledere, men som er interessert og engasjert i ungdomsarbeidet er også planlagt. Det vil dels bli lagt opp som kurs, hvor de unge får anledning til bl. a. å lære møteledelse etc. og sette seg inn i teologiske, kirkelige problemer. Ordinære ungdomsleirer planlegges også.

Vi som er engasjert i katolsk ungdomsarbeid er svært glade for at kontakten med tyske ungdomsledere har utviklet seg i en så positiv retning. Vi håper på lengre sikt at det må kunne opptas kontakt med andre nasjoner også, og at det kan la seg gjøre å skape et inter-europeisk katolsk ungdomsmiljø. — Men dette er fremtidsdrømmer!

Tove Træsdal.
U. N. K. F.

STATSKIRKEN OG FRASKILTE

■ Brevet om vigselpraksisen som nylig er sendt til statskirkens prester fra deres biskoper, har naturligvis vakt oppsikt og fått diskusjonen til å blusse opp igjen om det ofte tilbakevendende spørsmål *vigsel av fraskilte*: Den tilstrømning av praksis som flertallet av biskopene har tatt til orde for — at prestene ikke lenger bør vie fraskilte (mindretallet hevder prinsipielt at ordningen som har vært, bør fortsette, subsidiært at det innføres tvungen borgerlig vigsel) — er et så vesentlig avvik fra den någjeldende holdning at dette *måtte* bli møtt med forskjellige reaksjoner.

I *Kirke og Kultur* (hefte 4, 1968) — som har gjengitt brevet i sin helhet — har den ene av redaktørene, Øivind Seip Berggrav — skrevet en kommentar der han karakteriserer brevet som «et tragisk dokument, fordi det vitner om at flertallet har gitt opp overfor kravet til en kirkelig forsvarlig ordning. Gå utenom, sa bøygen». Redaktøren fortsetter med bl. a. disse synspunktene:

«Kirken har ikke lov til å avvise noen som oppriktig søker den. Det er nemlig ikke kirken som velsigner, den er bare et redskap for den som alene kan velsigne. Og kirken kan ikke sette en sperring for Guds ånd ved å si nei, bare fordi den risikerer å be om velsignelse også for dem som ikke kommer med et oppriktig hjerte. Den har rett og slett ikke lov til det.

De brudepar som kommer til prestene, kan ha så mange slags motiver, ikke alltid de edleste. De ønsker kanskje å gi barnefødselen et skinn av legitimitet. Kirken vier dem. De har kanskje økonomisk vinning i tankene. Kirken vier dem. Ja, kirken vier alle ikke-skilte uten å granske sinn og motiver.

Bare en eneste synd stenger veien til alteret, skilsmisse. Den kan kirken ikke tilgi, om den blir bekjent og angret aldri så meget.

— — —
Kirken har ikke lov til å øve kirketukt og opprettholde sin orden på bekostning av det evangelium den er satt til å forvalte.

Vi må heller ikke glemme at det er kirkens *plikt* å vie alle. Den ventil som ble innført i lovverket i og med at prestene har fått rett til å nekte vielse av fraskilte når det strider mot deres samvittighet (1937), endrer neppe kirkens ansvar ifølge norsk lov. Det er fare for at bispeflertallets råd av mange vil føles som et påbud, noe som kan føre kirken opp i et forhold som er både kristelig og juridisk tvilsomt.

— — —
Vigsel av fraskilte er et alvorlig problem, det vil ingen benekte. Ingen av de løsninger som hittil er foreslått, er fullgode. Men mindretallet blant biskopene har pekt på den eneste farbare vei inntil problemet blir mer avklart.»

Og så over til en annen lederartikkel som — slik man vel måtte kunne forutsi — delvis slutter seg til Seip Berggrav og dessuten går et steg *videre*. Vi tenker på den vi fant i *Dagbladet* (3. mai) og hvor bl. a. følgende kommer til uttrykk:

«Vi synes Kirkens holdning til ekteskapets evighetsperspektiv er både inkonsekvent og ukjærlig, og det har neppe påvirket skilsmissefrekvensen påtagelig.

Men det får bli Kirkens sak.

Det staten burde gjøre, er å hjelpe til med løsningen så langt at det innføres obligatorisk borgerlig vigsel, så kan Kirken føre debatten om synet på ekteskapet videre på det plan den makter.

Tiden er for så vidt gunstig som Stortinget nå likevel skal revidere ekteskapslovgivningen.

KATOLSK UNGDOM

OVERSIKT OVER SKOLELEDELSENS SOMMERARRANGEMENTER

1. JUNIORLEIR 7.—14. juli for ungdom 13—15 år. Leirprest pater Ronald Hölscher OFM. Sted: KFUM's leirsted ved Son, «Lunde», med deilig badestrand, to sportsplasser og koselig turterreng. Program: ferie og sport, blandet med litt alvor i godt katolsk miljø. Kontingent kr. 100,— pluss reise.
2. «TEN-TREFF» 21.—28. juli for ungdom over 16 år. Leirprest pastor R. Kessels. Samme sted som ovenfor. Også her blir det rikelig med sport og avslapping, men med større vekt på diskusjoner om dagens aktuelle problemer sett under kristen synsvinkel. Kontingent som ovenfor.
3. SOMMERSKOLEN PÅ ØM i Danmark 30. juni—7. juli. Leirprest pater Marcel Taverne, Sverige. Åpen for all katolsk ungdom over 17 år fra hele Norden. Vårt mest tradisjonsrike dansk-nordiske sommeropplegg preget av en egen kvalitet og tone som gjør uken til en virkelig fornyelse og inspirasjon. Kontingenten, kr. 130,— innbefatter reise tur-retur Oslo.
4. TYSKE FERIELEIRER for katolske gutter og piker avholdes, i tysk regi, på søstrenes deilige strandeieendom, «Stella Maris» ved Mandal. Gutter over 17 år med visse tysk-kunnskaper kan delta i en gutteleir 30. juni—17. juli, piker i samme aldersgruppe i en pikeleir 17. juli—3. august.

Forespørsler, evt. påmelding med fyldige personlige data, sendes:

SKOLELEDELSEN, UNKF,
AKERSVN. 5
OSLO 1

Det er trangt om plassen! Siste påmeldingsfrist er 1. juni.

Men Kirken synes nødvendig å ville gi fra seg rollen som sere-
monimester, og fra departementet kan man vel neppe vente
noe initiativ.»

Mens vi fortsatt er inne på dette emnet, kan vi ikke døy-
e oss for å sitere fra biskopenes brev denne setningen — fra
mindretallets særuttalelser (ført i pennen av Nidaros biskop,
dr. Tord Godal med tilslutning av Nord-Hålogaland biskop,
Monrad Nordeval):

«I det hele: Konsekvent nektelse av enhver vigsel av fraskilte vil bare være forsvarlig om man forlot den lutherske oppfatning til fordel for romerkirkens syn på ekteskapets uopløselighet og betraktet et nytt, borgerlig ekteskap som en form for konkubinats.»

(La imidlertid ikke dette siste resultere i den oppfatning at vi katolikker ikke føler oss berørt av problemet omkring ekteskapsoppløsning og vigsel av fraskilte...)

SVENSK VALGKAMP

■ Diskusjonen her hjemme om forholdet kirke—stat (atskillel-
ses-aspektet) er — ganske sikkert rent forbigående — stilnet
av. Og man er tvertimot opptatt av å drøfte statsråd Bondeviks
kirkerådsidéer (som mange oppfatter som innebærende en ut-
videlse av fellesskapet kirke—stat).

I Sverige er derimot debatten om atskillelse kirke—stat
— av flere årsaker — blusset opp: En utredning om problemene
er forlenget ferdig, den svenske kirken har nylig satt ned
en samarbeidskomité til å ivareta kirkens interesser under
den fortsatte behandling av spørsmålet, og — saken er blitt
sterkt aktualisert ved at det er gått politikk i den. Man kan
vente at den i forbindelse med årets riksdagsvalg vil få et
ikke ubetydelig puff forover mot en endelig løsning. Vi har
allerede nå observert at et arbeidsutvalg innen Folkpartiet
går inn for atskillelse. Og *Dagens Nyheter* (8. mai) har forsøkt
å regne ut hvor mye en eventuell medlemsavgift — i tilfelle
kirken måtte klare seg selv — ville beløpe seg til: Avisen er
kommet til at 150—200 svenske kroner pr. medlem pr. år
ville være tilstrekkelig for å kompensere bortfallet av hele
den nåværende skatteinntekten kirken nyter godt av; og dette
skulle holde selv om medlemsbortfallet skulle bli på 20—50
prosent ved atskillelsen.

Et annet av spørsmålene som har reist seg, er: Skal riksdags-
mennene alene avgjøre spørsmålet om atskillelse? Bladet *Kyrka*

och folk mener nei og skriver bl. a. dette med utgangspunkt i
at statsråd Palme har

«bestämt avvisat tanken på folkomröstning i denna fråga med
hänvisning till at vi har demokrati och att frågan därför utan
vidare skulle kunne avgöras av vår riksdag... Vi har ju
tidigare haft en folkomröstning i högertrafikfrågan. Kyrka—
stat er inte bara en politisk fråga och därför skär den genom
våra politiska partier. De politiska partierna kan inte i denne
fråga tala för svenska folket utan måsta fråga.»

OBJEKTIVITET

■ Mens vi holder oss i vårt naboland: Konsultativt statsråd
Sven Moberg i ecklesiastikdepartementet (der Olof Palme er
«toppstatsråden») har forledet i et foredrag hevdet at man
må gjøre undervisningen i emner som kristendom og sam-
funnskunnskap mer stimulerende, bl. a. ved en videre tolkning
av objektivitetskravet enn hittil: Man må ikke nøye seg med
å referere de ulike standpunkter, for dette oppleves som kjedelig
for elevene, men bør i stedet hjelpe elevene til å oppdage
«sanningen i det kontroversiella». Objektivitetskravet må fore-
nes med et øket engasjement for problematikken i emnet.

Dette fører oss over til en bok vi nettopp har fått i hendene
om historieundervisning og revisjon av lærebøker i historie
(utgitt av Rådet for kulturelt samarbeid i Europa — underlagt
Europarådet). I et av de mange opplysende bidrag i denne
boken finner vi bl. a. disse linjer:

«... det ble gjentagende funnet, med hensyn til alle de rele-
vante periodeperioder, at katolske og protestantiske lærebøke-
: så å si aldri gjør noe forsøk på å forklare den annen parts syn-
punkter. Den annen part er vanligvis ansett for å ha «urett»
og dennes synspunkt irrelevant... Protestantiske lærebøker
beskjeftiger — når det gjelder katolikker, og katolske lære-
bøker når det gjelder protestanter — seg nesten uten untagelse
med forhold hvor man på den annen parts side har begått
feilgrep...»

ER det rart det stundom blir så som så med dialogen?

Fr. Frans.

Det er hygge i en
pakke Tiedemanns Gul
—fordi den smaker så godt!

G 0-2402-64

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hammer- fest
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	} Lillestrøm
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	} Tromsø
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	} Trondheim
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	} Tønsberg
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

PAVEN TIL LATIN-AMERIKA I AUGUST

Pave Paul VI skal i august på et tre dagers besøk til Bogota i Colombia. Under oppholdet skal han delta i den avsluttende del av den internasjonale eukaristiske kongress, og han skal derefter åpne en konferanse av latin-amerikanske biskoper.

Dette blir pavens sjette utenlandreise på de fem år han har vært den katolske kirkes øverste leder.

LESERBREV OM „BLITZ“

(Forts. fra s. 157.)

deres konsentrasjon skulle være vendt mot det store som nå skal skje — ligger kirken badet i det grelleste, mest ufor-

dragelige lys, og stillheten blir brutt av den evindelige surringen fra filmkameraet. Overgangen måtte uvegerlig være sjokkbetont, og om barna *da* ikke ble seg selv bevisst at nå ble det filmet — nå poseres det foran kameraøyet, måtte de uunnåeligvis bli distraherete.

Er meningen å studere barnas reaksjon på filmen etterpå, minner det i betenkelig grad om viveseksjon, og sannsynligvis vil bildene gi et helt forkjært uttrykk for det som rører seg inne i barnehodene. — For meg som mor følte det som om noen trampet med jernbeslåtte støvler på barnet mitt, og intet, absolutt intet kunne jeg gjøre for å verne det mot det jeg vil kalle et åndelig bakholdsangrep.

Mutt Aiello.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 19. mai: Femte søndag etter påske. Joh. 16, 23—30.

MANDAG, TIRSDAG og ONSDAG: Bededagene.

TORSDAG: Kristi himmelferdsdag. Markus 16, 14—20.

FREDAG: Feriedag.

LØRDAG: Gregor VII, pave.

SØNDAG 26. mai: Sjetten søndag etter påske. Joh. 15, 26—27, 16, 1—4.

MANDAG: Kirkelæreren Beda.

TIRSDAG: Augustin, Englands apostel.

ONS DAG: Maria Magdalena av Pazzi.

TORS DAG: Felix I, pave og martyr.

FREDAG: Marias dronningverdighet.

LØRDAG: Pinseften, Joh. 14, 15—21.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83

Kontortid 11—13.

Alle dager unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i

Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo - Tlf. 20 72 26

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13.

Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl.
17—19.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prosjekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

fra 27. juni til 3. juli 1968

Pris med full pensjon fra Kastrup til Kastrup:

På hotel «Madonna» d.kr. 880,—

På sygehjemmet «Asile Notre-Dame» .. d.kr. 725,—

Læge, sygeplejersker, samaritter følger de syge. Gejstlig leder:

Msgr. Knud BALLIN, København.

Program og opplysninger:

Komiteén for den Nordiske Valfart med Fly til Lourdes,
Barsehøj 25, 2900 HELLERUP (Danmark).

Tanker om kjærlighet og ydmykhet

Ydmykheten har intet i seg selv.
Den har sitt alt i Ham
som er alt i alle —
og gleder seg over å være
den ringeste av alle —
Ingen har sterkere følelse av
og klarere bevissthet om —
at Gud bor i ham
med korsets kjærlighet
og forløsende seierskraft
enn den ydmyke —
som bøier seg under alle

venn som fiende
for å frembære kjærlighetens
og bønnens offer for alle.
Den som føler verdens synd
som sin egen —
er ett med verdens frelser
som har sonet og gjort synden —
til intet.
Han som bærer hele slekten,
omslutter oss med sin kjærlighet
for at den skal leve og virke
i oss og gjennom oss —

L.

Hold det katolske
tidsskriftet
«St Olav» — selv
om De ikke er enig

HALDEN		BERGEN	
Karl Knap A/S Tif. 2710 Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning Linoleum		Halden- firmaer	
OTTO ANONSEN Blikkenslager Tif 3439 - 3198	Glassmester OSKAR L. HANSEN Alt i glassarbeid, innramming og bilglass Tif. 2976	F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tif. 1844	
HALDENS ARB. HANDELSFORENING Alt i gode varer i våre avdelinger	H. ANDERSEN Bok- og Papirhandel Storgt 24 HALDEN Tif. 2424	BERGEN D.A. KVALITET Alt i kontormøbler og ståløruststyr DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090	
BERGEN		BRODERI SERVICE	
BERGENS GJÆRDENEFABRIK A/S Montering av gjerdar Tif. 15 522 - 14 731	Kunststopperiet «Special» A. Nagell Olsen og R. Finne Telefon 15 892 BERGEN Torvblm. 1		
CARL HARTWIG A/S Utstyr for leger og sykehus	UR hos FINCKELSEN I Nygårdsgaten v/Eldorado og i Sletten Shopping Senter	Peter M. KOLDERUP Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy	
DIDR. MEHN - ANDERSEN LEGE- og SYKEREKVISITER Bergen	MØHLENPRIS BAKERI S. Aakre Tif. 11 616		
Gjertsen i Småstrandgaten BOKHANDEL BERGEN	Gode Bergens- firmaer		

Den engelske journalisten Kevin Mayhew i Catholic Herald er i tiden fremover knyttet til vår redaksjon som bidragsyter.

FRANSISKANER I

(Forts. fra s. 153.)

under langt gunstigere forhold enn våre kolleger bak muren i Berlin. Det er ikke mange hjelpemidler kirken har til rådighet for å arbeide effektivt. Tendensen i utviklingen av det kirkelige liv er ikke til å misforstå. Det som etterhvert er igjen av aktive

troende er langt fra halvparten. Men dette mindretallet er også virkelig av god kvalitet. Mon ikke dette siste allikevel er et stort pluss for kirken i øst?

For en del år siden hørte jeg en gang i Studentersamfunnet et foredrag av professor Wetter s. j., en av Europas fremste eksperter i marx-

BERGEN		
FLYGEL - PIANO ORGELFABRIKK <i>Jacob Knudsen</i> Dan Hansensgt. 9	<i>a.s. Vernøe & Gulbrandsen</i> FOTOSERVICE - BERGEN	
Hos oss finner De alt i Undertøy - Sengeutstyr FABRIKUTSALGET A/S		JACOB L. BERSTAD Kontorutstyr Bergen - Oslo
Johan M. BENTZON A/S En gros - Telefon 10 106	Bestikkemønstrene som vekker beundring for sine eksklusive designs, vakre former og utførelse.	<i>Theodor Olsens Efff.</i> JUVELER SMÅSTRANDGT 4 SØLVVAREVERKSTED
1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN	Odd Kländerud RØRLEGGERFIRMA Kroken 8 Tlf. 15 682	
<i>Eches Fødehandel</i> NYGÅRDSGT. 19	HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstysforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen
	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	
FORSIKRINGS- og FIESELSKAPET VESTA STIFTET 1880 SAMMENSLUTTET MED ÆOLUS OG <i>Bergens Brand</i>	A/S MARGARINCENTRALEN	JOHAN AKSDAL A/S BERGEN «Karavane» Kaffe-Brenneri
	<i>Bergensmeieriet</i>	<i>Martens</i> BRØD OG KAKER TIL HVERDAG OG FEST

istisk filosofi og russisk kommunisme Som kristen kulturfilosof sa Wetter klart nei til kommunismen. Men Wetter var ikke bare negativ. Ut fra sine omfattende kunnskaper om kommunistisk ideologi og ut fra sine personlige kontakter med en del av Sovjetintelligensen ga han utvetydig uttrykk for sin tro på dialogen mellom kristne og kommunister. Kravet om frihet ville før eller senere vise seg sterkt nok, mente han. Jeg måtte uvilkårlig tenke på pater Wetters synspunkter da jeg møtte den lille, men meget representative delegasjonen fra Tsjekkoslovakia. Delegasjonen er egentlig ikke det riktige ord. Det finnes jo ikke noen katolsk organisasjon i Tsjekkoslovakia. Dette var noen unge ektepar, aktive katolikker, som på oppfordring av arrangøren og i overlegg med biskopen i Praha, deltok i kongressen. Det var allerede en overraskelse at de var der. Enda større overraskelse leverte de ved sine bidrag i diskusjonen. Disse unge men-

nesker hadde strevet i årevis for å komme i gang med dialogen og bane veien til mer liberale oppfatninger hos sine samtalepartnere. Meget tyder på at frukten av deres innsats begynner å modnes. Det var en glede å ha dem med på kongressen. De var velinformerte om konsilet og la stor vekt på en praktisk gjennomføring av de kirkelige reformer nettopp for å gi Kirken tilstrekkelig elastisitet og motstandskraft for å kunne klare seg i de vanskelige forhold. Det var flere representanter fra landene bak jernteppet, de fleste uoffisielt, men de var der. Noe påfallende hos dem var en viss reserverthet ved bruken av ordet fred. Dette ord er i Øst-Europa (som hos oss ordet: frelse) — etterhvert blitt et nokså belastet uttrykk. Det er misbrukt for meget i visse kretser!

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvøi 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

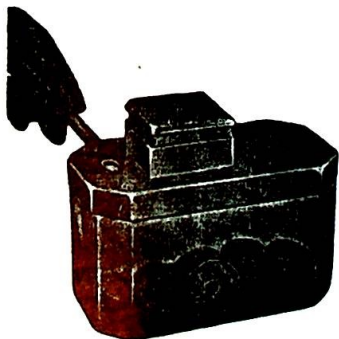
Bernb. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT. 2, Oslo

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »
Fåes i banker over hele landet

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.
Tlf. 21 69 06

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Melitta
KAFFEFILTER

KAFFETRakter

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

OLE DOLE DOFF

Jan Troells film, med Per Oscarsson i hovedrollen, en skuespiller som fascinerte ved sin tolkning av *Sull*, er vel nærmest å karakterisere som en tendensfilm. Problemet som stilles under debatt, er forholdet mellom lærer og elever i en moderne skole i den nåværende overgangstid mellom en skole av den tradisjonelle, autoritære typen til en ny, mere demokratisk skoleform som fremdeles strever med å få sine metoder og sin målsetting klart for seg. Denne konflikten har som kjent vært temaet for en god del amerikanske filmer i løpet av det siste tiår, filmer av til dels høy dramatisk kvalitet. — Den dramatiske kvalitet i *Ole Dole Doff* er nærmest lik null. Filmen er altfor lang, klippingen slapp. Den er som helhet nærmest dokumentarisk i sitt opplegg, og minner mest av alt om naturalismen i stil, en tendens som også gjør seg gjeldende i kontinental film for tiden. På en måte virker denne stilen befriende, men den har også sider som gjør en betenkt, særlig da en dvelen ved temmelig irrelevante detaljer som gjør at filmens språk glir ut i det rene prat. — Men når dette er sagt, og det må sies for å advare den kinogjenger som er ute etter en aftens avslappende underholdning, må vi fremheve filmens interessante sider, først og fremst fotograferingen og Per Oscarsson. Her er et samspill mellom skuespiller og kamera som tildels er aldeles briljant. Kameraets stakkato rytme fremhever den nervøse, indre jagethet hos læreren på en måte som er uhyre profesjonell, og dette, parret med Oscarssons intense spill, gjør at interessen samler seg, ikke først og fremst om «problemet» som sosialt problem, men om lærerens personlige opplevelse, hans lengsel etter fullbyrdelse på det yrkesmessige og det ekteskapelige område, og hans undergang, bokstavelig talt, i kulde og fiendtlighet. — Skolebarna er fantastiske, og deres autentisitet er noe av det beste i en film av denne type.

PBH.

ÅND MOT MAKT

Den annen verdenskrig representerer fortsatt et yndet emneområde for filmfolk verden over. Men mon ikke merket på dette felt er så mettet at de fleste nå begynner å bli inderlig lei av krigsfilmer som knapt tilfredsstiller mer enn det mest elementære behov for ytre spenning og dramatikk. Det er laget fremragende filmer fra siste verdenskrig, filmer som sannferdig og med menneskelig innsikt har klart å gi et inntrykk av hva denne krig var for en skjebnetime i vår historie og i menneskers liv. Ralph Nelsons «Ordre fra Berlin», som nylig hadde premiere i Oslo, når så avgjort ikke opp til denne klasse av krigsfilmer. Det er synd, for de begivenheter som skildres i filmen, skulle i seg selv ha rike muligheter.

Et symfoniorkester som gir konserter for de allierte styrker under kampene i Belgia, blir tatt til fange av tyskerne, men får sin henrettelse midlertidig utsatt fordi en tysk general ønsker at musikerne skal gi en konsert til beste for ham. Mens orkesteret forhaler tiden med prøver — hvilket forøvrig gir anledning til å høre utmerket musikk — pågår en stille kamp mellom generalen, maktmennesket med estetiske tilbøyeligheter, og dirigenten, kunstneren som ikke vil prostituere seg ved å utøve sitt edle yrke under tvang.

Dette kunne saktens blitt opplegget til en dramatisk og menneskelig fengslende konfrontasjon mellom to verdener, men er ikke blitt det, fordi den psykologiske skildring er stereotyp og firkantet. Det skyldes dels et dårlig manuskript, dels middelmådige skuespillerprestasjoner.

Charlton Heston er nærmest ulidelig som den eksentriske maestro, den stolte verdensdirigent som ikke vil bøye kne for fysisk overmakt. Denne skuespiller, som av en eller annen uforklarlig grunn opptrer i all verdens filmer, har som kjent et par-tre ansiktsuttrykk på sitt repertoire. Det er i minste laget for denne rollen. Maximilian Schell har vi sett så meget bedre enn i rollen som det tyske vidunderbarn av en general. Han skjærer grimaser og smiler charmerende, men klarer på langt nær å sannsynliggjøre den musikk-elskende feltherre.

Orkesteret spiller ihvertfall passabelt, både Beethoven, Schubert, Tsjajkovskij og — selvfølgelig til ære for den oppblåste tyske kommandant — Wagner. Det er en formildende omstendighet.

Forøvrig skytes det nok med mitraljøser til å tilfredsstille dem som kommer for å se denslags.

hl.

— RADIO

NRK sendte i tilknytning til 125-års jubileet for opprettelsen av den første katolske menighet i Oslo etter reformasjonen et 40 minutter langt program om Kirken, kyndig redigert og vevet sammen av Bergljot Nygaard. Programmet ga et udmerket bilde også av dagens unge katolske kirke i bispedømmet og ble sendt to ganger av kringkastingen samme uke.

Gratulasjoner for fint utført reportasje.
Br. A.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., Bitten Sand, Helge Erik Solberg, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.